

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

D. Ioannis Ivsti Lanspergii Carthvsiani, Natione Bavari, Opvscvla Spiritvalia

ab ipso Autore partim Latinè, partim Germanicè euulgata

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, 1630

Epilogus eorum quæ dicta sunt, præcipua quædam quæ initio in vsum frequentiore nouo sunt vertenda tyroni, repetens. Cap. LXVII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45857)

presentiam in omni loco, in omni tempore contemplari studeat. Secum habi-
 ter, zelum habeat manendi semper in veritate & sinceritate cordis & tranquilli-
 tate conscientiar. Mitis semper & humilis sit corde, & deiformis in tota conuer-
 satione. Omnia de manu Domini accipiat, Deum in omnibus operibus semper
 prae oculis habeat. In humili quadam sui ipsius abnegatione erga Deum semper
 consistat, cui etiam subijciat se & omni homini propter Deum. Homo deiformis
 sine intermissione bonitatem, perfectionemque Dei, ac è diuerso vilitatem im-
 perfectionemque suam perpendat, reputans se omnibus hominibus longè infe-
 riorum Summ opere à sui vana complacentia, naturaque suae latente nequitia se-
 metipsum custodiat, nec maiora de se sentiat aut sentiri velit, quam à seip-
 so habet, hoc est nil nisi peccatum. Nouum quendam viuendi modum,
 noua exercitia ad mortificandum seipsum, semper quaerat, & quasi iam pri-
 mum incipiat, ad nouas semper virtutes seipsum extendat. Verbis parcus, vir-
 tutibus locuples sit. Derelinqui & aspernari cupiat ab omnibus hominibus. Mi-
 nimos defectus maximi ponderet. Praecipuum illius studium sit vt Deum intus
 in anima sua semper praesentem inueniat, & foris omnem hominem honestis
 vitae exemplis aedificet. Omnia opera sua in absolutissima sua perfectione ad
 Dei honorem perficiat. Verus Dei cultor nil faciat in hoc tempore, cuius illum
 poeniteat in aeternitate. In tribulationibus quibusuis spiritualem tolerantiam,
 in multiplicitate magna recollectam mentem habeat. Nil proprium in hoc
 tempore, nullum delectum in rebus possideat, nil praeter Deum in mente sua
 concipiat, vnde etiam nil praeter Deum solum pariat, hoc est, nihil mentem su-
 am intrare, nihil exire permittat, nisi Deum. Abstractum se ab omnibus homi-
 nibus, vacuum ab irruentibus imaginibus teneat. Mentem asserat, liberamque
 faciat ab omnibus accidentibus. Inspirationem patris sui caelestis assidue in a-
 nima suscipiat. Frequens se in veneranda imagine Domini nostri Iesu Christi
 cernat, & contempletur, num forte in aliquo huic similis dissimilisve sit. Om-
 nibus seipsum exemplar probitatis exhibeat. Verax sit in verbis, maturus
 in tota conuersatione. Assidue originem suam vnde sine medio processit,
 contempletur, & illuc omni cum diligentia repedare studeat. Perpendat e-
 tiam quid sit, vbi sit, vnde venerit, quo reuertetur, quid agatur, propter
 quid agat. Constans, proficiensque in virtutibus & veritate ad mortem vsque
 perseueret.

*Epilogus eorum quae dicta sunt, praecipua quaedam, quae initio
 in usum frequentiore non sunt
 vertenda tyroni, re-
 petens.*

CAPVT LXVII.

Ad haec niti per gratiam Dei tibi necessarium est. *Primo*, omnes consolatio-
 nes corporales ac familiaritates hominum abijcere. Pari modo de cunctis
 rebus facias, quarum causa non est Deus. Deo itaque & patri spirituali te

et elinquis. Voluntatem propriam vbiunque potueris frange, & proxime fratribus tuis charitatis officia studiosissime exhibe. Sensui ac consilio proprio, quatenus licet cedas, & alieno humiliter acquiescas. Omnes occupationes inuiles rejice, quid perfeceris saepenumero discute. In omni re solum ad Deum, ad eius matrem Mariam per orationem pro auxilio recurre. Laudem & reputationem vbiunque poteris fuge, & quicquid eiusmodi esset cela. Nullam difficultatem laboris pro Deo aut fratribus refuge: ventrem, linguam & sensus acutissime custodi. Suspitiones aliorum atque tui despectum (vbi culpa non est) non meruas. Nihil singularitatis, ostentationis aut laudabilitatis extraneam alijs, de te praesertim dicito aut facito. Te ipsum & sensum tuum contemne, vilipende ac stultum te arbitrare. Vanitatem laetitiae, libertatis ac leuitatis simularque turbulentiam vultus absconde, tamen aliquali laetitia atque compositione cordis, colloquijs & huiusmodi solatijs interesto, ostenta tamen semper serenitatem in vultu. De absente non est loquendum. Detractionem si corrumpere aut emendare non potes in alio, per alium sermonem interrompe, hoc est, dicitur aliquid offensiuum conscientiae contra aliquem fratrem, si hunc excusare, aut si faciem detrahentis nequiteris declinare, saltem quasi araneam aut vermem in vestibis tuis, simulans excute, dicendo: Ecce, ecce: vel aliquo rari demonstra, vel quora ista hora interroga, vel quae sint agenda praenunciato &c. quo sermone hoc peregrino, alios sermones noxios ac detractiones interrompas, & istam tentationem sepelias. Huiusmodi remedia praecedenda sunt semper ante colloquia, quando meliora ex scripturis non occurrunt, quibus sermonem si quid contra stimulum conscientiae audire contingat interrompere possis. De alijs quae indifferentia, aut non necessaria dici tacerent possunt, nisi interrogatus, non loquaris. Tunc tamen quando loquendum est, loquere dulciter, breuiter, & quasi subridendo submitte. Siue taceas, siue loquaris semper in facie benignitatem ostende, cum humilitate atque verecundia in moribus, ut a foris appareat in facie serenitas, in corde pax. Contentionem aut disputationem semel prolatam (si visum fuerit expediens,) tua sententia, inter fratres tacendo vince. Simul loquentibus te non admisceas, nisi vocatus. Semper stultitiam aut ignorantiam, propter humilitatem custodiendam, ab exercitiam simula. Quod per alium dici aut fieri potest, si honorificum illud sit, tibi insus non facito. Docentem te (etiam si errauerit, aut si aliter instructus aut nullus fueris) humiliter audi, & ad humilitatem, charitatemque obtinendam in nulla resiste. Dicere tamen potes te a magistro, aut Priore aliter iussum, rogareque illum ne si aliter propterea feceris, a gregerat Corripientem te (etiam si innocens fueris, vbi non est mortale peccatum, aut actus valde scandalosus) patienter sustine, & tace cum serenitate vultus. Si autem necesse sit in magnis, non minus semipaucissimis verbis excusa, dicendo: Ita contigit, scilicet ex ignorantia, vel contra voluntatem, vel ex obliuione, vel non mihi constat, (si tamen innocens fueris.) Nam si iuste reprehensus fueris, quomodocumque euerit, dicas veritatem. Ego malefeci, aut peccaui. Spero quod per gratiam Dei de caetero diligentius cauebo. Siue: Per gratiam Dei libenter volo emendare. In modicis si tibi fiat iniuria, humiliter increpationem seu correptionem sustine, in Dei virtute, & gratia adiuuante, & dic: *Dulcissime Iesu, haec sustinens taceo pro tui amore, quandoquidem innumeris peccatis quotidie te offendo, pro quibus non corripior. Spero*

Detractiones
quomodo
interrompen-
dae sint.

Correptiones
vbi patienter
ac humiliter
sustineantur
sint.

Spero quod plus mihi & illi prodere patientia tacens, quam superbia vel qua
 in adificatio me excusans. Si ego me excusauero, nihilominus alter si vult, tenet opinionem
 aut suspensionem suam. Tu vero si tamen propter te & amore virtutis, & non vana gloria ta-
 ceras (quod mihi largiaris quasi pessime Deus) dissolues suspensionem eius. Verba tua sub
 quadam dubietate sepe asserere, scilicet ego ita puro, credo, fortasse, an forte sic, vel
 ne potest esse &c. & pro nulla re penitus disputa aut contende. Quid enim tibi no-
 cat sensus aut opinio alterius, si tecum non concordet? Non solum praesidentis, sed
 etiam fratrum, ubi cognoueris illorum voluntatem, statim antequam fueris
 iussus, perlice. Erga fratres tamen (ubi id esset in proprium detrimentum, aut
 praesumptionem, siue eiusmodi quid inhonestum) noli te ingerere nisi rogatus: nec
 tunc quocumque nisi abique peccato etiam fiat hoc opus. Si intellexeris aliquem fratrem vel
 leat delectare eum quamcumque etiam tibi gratam, non praecipias, nec praueñas illi, a-
 pud eum qui conferre habet, sed occulte ipsi dimittas petendi obtinendique locum.
 Vbi potueris confusionem generalem aut priuatam alicuius fratris praerare,
 tollendo occasionem, in secreto id semper facias. Si potueris aliquem supportare
 ab onere alicuius laboris, qui ad humilitatem aut charitatem pertinet, in secre-
 to praueñas, ita tamen si sciueris id alteri non fore molestum, ne forte cum pu-
 taueris te exhibiturum charitatem, praesumptuose te ingerens, amplius offen-
 das fratrem: quia maiorem fortasse quam tu habet emulationem pro virtuti-
 bus, quare nolit se supportari. Quod propter charitatem facis, propter maiorem
 charitatem aut obedientiam etiam dimittas, ubi sic expedit. Neminem increpa
 aut instrue nisi diu deliberatus, nec tamen tunc quoque (si aliqua commotio tibi
 in corde fuerit) aliquem reprehendas, ne passioni, iracundiae, impatientiae & hu-
 miliamodi satis facere seruissimè videaris, non zelum habuisse. Contra neminem
 murmuris, neminem iudica aut contemne, semper cogita quia te Dominus sine
 dubio in eundem aut maiorem defectum permittet incidere si temere iudica-
 ueris. Neminem diffama, nulli detrahe, nec male cuiquam loquaris, praesertim
 mala intentione. Hoc specialiter intende, & pactum sic faciendi adhibe, dicens:
 Pactum facio tecum, & cum gratia tua Domine mi dulcissime Iesu, vt me custo-
 dias, quia nolo iudicare quenquam. (Iudicare enim est concludere, aut pro vero
 tenere atque diffinire, seu definitiuam sententiam tenere, quod hoc ita aut ita
 sit) sed suspendam semper sententiam, & ambiguo relinquam. Ideo propone-
 ream de absente omnino non loqui, quod malam posset inferre opinionem al-
 teri: & si etiam loquutus fueris, non tamen iudices, sed si quid dixeris ex loqua-
 tione perperam, omnino reuoca. Defectus naturales & inemendabiles noli eru-
 bescere vel occultare, vt deformitatem, raucitatem & similia: alios habentes de-
 fectus eiusmodi, plus venerare, tanquam pro salute sua onera haec sustinentes.
 Contra nullum delinquentem indignare, at multo magis patiens esto pro paruis
 defectibus, pro inhabilitate, ruditate, ignorantia & infirmitate aliorum, imo
 proximorum defectus leues non intellige aut dissimula, eorundemque confusio-
 nes tuas arbitrare. Confusionem coram fratribus praestat sustinere aut
 contemptum, quam facere contra obedientiam vel contra conscientiam.
 Dei honor alijs est omnibus antefendus. Quando rei cuiuspiam in men-
 tem tibi subit quae est reprehensibilis aut defectuosa in aliquo, illam
 quomodo facta dictaue sit non discutias, neque in memoriam aut rememo-
 rationem cordis rei recipias autorem, neque defectum illum; sed sicut
 venenum

Charitas fra-
 terna quibus
 studijs nutri-
 enda sit.

Iudicia con-
 temta ca-
 uenda.

Iudicatio
 quid sit.

Memoria re-
moris quo-
modo quo-
tidie sit ha-
benda.

Conscientia
vti de se
discutienda
sit.

Loquendū
quomodo
sit cum alijs.

Accusatus ac
reprehensus
quomodo se
habere de-
beat.

venenum cuncta de corde proijcias cum violentia, & te ad aliud cogitandum compellas. Quotidie semel, aut sub mensa vel post vespas de morte cogitabis, & quomodo vita tua omni hora minuitur, tūq; morti occurris, & ipsa tibi: Item quam sis incertus quando, & quomodo te rapiat, aut qualem te inueniat. Quod præterea ignoras cuiusmodi opera tua sint, & an in gratia, vel extra gratiam inueniaris. Postremò quomodo transibis solus, & omnia post te relinques. Item ante Completorium vel iturus ad lectum, seu inter exuendum, recollige & discute te de singulis factis hac die, vel omisis: Puta cuiusmodi habueris affectio- nes, cuiusmodi cogitationes, & si quid dixeris, aut si proposito tuo quid con- tra feceris. Si inuenieris te culpæ obnoxium, excitabis te ad contritionem & orationem, delictum signabis, confiteberis, emendationem institues, pro- positum de nouo incipies, & in vulnera Iesu, ad pedesq; beatissimæ Mariæ custodiendum committes, quos vt à præteritis te mudent, & à futura custodiant etiam enixe rogabis. Cū permaneris ad breue tempus in colloquio propter singularitatem vitandam, loquaris quamdiu illic es cum magistro, aut alio te edificante paucis verbis hilariter, modeste & verecundè tanquam seruus cum domino dilecto. In sermone abstandas, quicquid tibi laudem, aut alteri vi- tuperium ingerere potest, non disputes, non contendas, sed audiendo alios po- tius tu tacitus studeas proficere, quam conferendo docere. Potissimè autem hoc propterea eligas, vt valeas nesciri, ne reputatio aut laus aliena, aut honor obli- tus aufereat, quod ignorantia simulata custodit. De absente (propter vitium de- tractionis) nullo modo loquaris, nisi omnino fuerit necessarium, aut edificabi- le valde quod dicas, præhabita maxima deliberatione: ne si dixeris id tibi sit superbiam, aut in ruinam eueniat. Si accusationis quippiam tibi obijerit, aut si reprehendaris, nunquam excusabis, nisi sequatur de silentio scandalum. Si reus fueris, petas veniam, culpamq; recognoscens, alias tacens patiaris, qua- si tibi nemo loquatur, vel quasi alius iam sis, quam qui accusatur. Tunc quoque hoc modo Domino loquere: Domine Iesu, interdum conari volo, vt per tuam gra- tiam increpanti, aut obiurganti, nullum verbum, signum, aut motū indignationis exhi- beam: sed quantum mihi possibile est, aut tacendo humilis, aut respondendo dulcis in- uentur. Si vero motus interior, displicentis aut iracundia irrepserit, statim volo me signa- tuo & benignissime Iesu signare in corde. Tu igitur Deus piissime da virtutem, rogamus tuo, da passioni & cruci tue virtutem, & efficaciam, vt omnes vincam insidias inimicū, vt vitia in me cuncta destruam. Inter leuia quoque quæ viciosa sunt, dum occur- runt, mentem ve pulsant, quam primū cor aut frontem tuam signes & Dei in- uocans auxilium, & ne in verba aliqua turpia aut maligna prorumpat, compri- me dentes, morde labia, & ad serenitatē in vultu, ad tranquillitatē in moribus, in conuersatione quoque vniuersa ad charitatē pacemq; te ipsum cohibe. Quan- tū potueris proximo inimicanti aut molesto, plura solito pietatis ac veneratio- nis obsequia offerre studero, Dominumq; Deum pro vtriusque charitate con- seruanda, roga, aut vnā orationem offer pro vtroque. Si verbo, aut opere te aliquem offenderis: deprehenderis, statim superbiae tuae violentiam facias, peccata vt tibi ignoscant, & pro pœnitentia legas, De profundis. Si aliquid tibi cum proxi- mo incumbat loqui, ante cum violentia & oratione cor ad mititatem, mansue- tudinem, & ad humilitatem componas, quasi calumniam futuram expectes, & deo te præpara expendet; quam velis sufferre patienter. Pro quacunque re vera

ut falsa non contendas, sed si pro necessitate veritatem dicenti non creditur, semel aut bis, dimittas quemuis humiliter tacens, in suo sensu abundare, & te comittat Deo, omnia operiens charitate. Generaliter in colloquijs & in quouis obsequio fratribus exhibendo: imò in omni conuersatione tua per gratiam Domini Iesu, & matris eius in mente (quantum possibile est) seruato humilitatem, in vultu serenitatem, in corde mititatem, in voce lenitatem, in verbo maturitatem, compositionem in moribus, hilarem verecundiam in gestu. Deliberabis autem ter antequam loquaris, ne quenquam contristent aut lædant verba tua, ne cuiquam derogent, ne adulationem alteri, aut tibi ambitionem inferant. Quoties aliquid horum prædictorum omiseris, leges salutationem angelicam pro defunctis. *Sac. Disissime Iesu adiuua propositum meum, & perfice. Dulcissima virgo Maria custodi & rege me.* Cogita semper, quod in oculis fratrum cum veritate sis, & ambules quasi vmbra inutilis. In oculis vero Dei quasi cadauer putridissimum. In colloquio, omne verbum leue, aut otiosum caue tanquam impudicū verbum aut turpe. Et quodcunque peccatum quamuis veniale (quod ex proposito seret) non minus cauebis, quam mortale. Non tamen facias erroneam tibi conscientiam, quæ tunc peccata iudicans mortalia: sed vt boni propositum in te adeo sit maneatque firmum, quo vnum non minus, quam aliud euites. Risum, maxime cachinnum omni violentia qua potueris conpescere. Increpatus pro paruis defectibus falsè, aut iniuste, non te excusabis, quasi non esses tu qui increpatur. Pro graui tamen delicto rogato tibi ignosci, promittens emendationem. Si verò tibi falsum quid imputaretur quod in scandalum verteretur proximi, semel aut bis id leniter excusato. Si tunc in iudicio aut suspitione sua perstiterit quis pertinax non recipiens excusationem, non adicies vltra, sed tacens, dabis locum iræ. Sic enim D. Bernardus docet dicens: Tristitiam quandam animi cum vultus serenitate ostendas inter fratres, sanctam, scilicet conpunctionem, ita hanc tu quoque per Dei gratiam diligenter obserua. Verus enim tristis, ex spiritali luctu cordis se vilissimum reputat, ac totum miserum. Non enim curat ab alijs increpari aut despici, quia se ipsum odio habet. Ad eò namque in suam vilitatem oculos iniecit, vt aliorum defectus non reputet. Nemini indignetur, parum aut nihil loquatur, sed tam sua quam aliena malè dicta actaque gemit, hoc autem totum est ex sancta tristitia seu conpunctione, quæ habet in se cordis dolorem ex cognitione malorum suorum, cordis humilitatem, mititatem, conpunctionemque ad altos per experientiam propriæ fragilitatis. Tædiosum quoque est ei iterum leuitatibus, aut consolationibus, aut nimijs affabilitatibus immisceri: sed hoc vnicum solatium habet, plangere se gemitibus & suspirijs amorosis ad Deum, iniuriamque Dei in se vlcisci per iniuriam sibi ab alijs illatam, Dominum velle placare, præsentia aduersa æquanimiter ferre, absentia cum desiderio expectare. Hæc est tristitia quæ erga proximum tædium spirituale non generat, serenitatem non tollit, cor pacat, spem non minuit, confidentiam roborat. Neque enim suam duntaxat vilitatem, sed diuinam etiam pietatem, misericordiam, bonitatemque in oculis habet. Nascitur & crescit cum Dei amore, & de illius bonitatis agnitione augetur, & ideo hilaritatem, confidentiam, alacritatem ad Deum non excludit, mundanas autem consolationes tanquam venenum respuit. In laboribus, aut colloquijs eligas locum (absque singularitate) vbi minus conueniatis, aut cum fratre sedebis taciturno, qui eiusdem est voti tecum. Adte-

Bbb

quana

Conuersa-
tio hominis
cum proxi-
mo qualis
esse debeat.

Increpatus
quomodo se
habeat.

Tristitia
cū
vultus serene-
nitatis inter
fratres ostē-
deuda, quæ,

Colloquio
aliorum qui
quisque se
preparat.

Vita Iesu
quomodo
semper ha-
benda prae-
oculis.

quā ibis ad congregatōē aut ad hominū colloquia genibus flexis *Aue Maria*, cō-
oratione mentalidicas corā imagine B. Marię, vbi memoriale habes propofiti tui,
vt tibi feruet, custodiatur benignitatem, humilitatem, serenitatem; ad omnia
charitatem impetret, nihilq; loqui, operari aut cogitare permittat, quod humi-
litem minuat, aut quod charitatem non augeat. Ad colloquia rurus in timore
re orato canticum, quod benedictissima ipsa suo ore eruſtauit, Spiritu ſancto in-
tus inter virginalia, precordia diſtante *Magnificat*, vel ſaltem mētaliter te com-
menda Beata Virgini. Intra hebdomadam, nullo tempore alteri (ſi monachus
es) facultatem loquendi petas: ſed (niſi maxima neceſſitate urgente) quicquid
habueris differas ad proximum colloquium, & tunc expedias ea qua habes ex-
pedienda ſimul omnia. Ieſu Chriſti vitam ſemper in oculis habe, eamq; aſidua
meditatione recole: huic tuam conferro vitam, & vide quanta ſit diſparitas
quantadiſimilitudo, quanta diſformitas vtriuſque. Vide quantum diſtes non
ſolum ab eius, ſed à cuiuſcunq; etiam Sancti perfectione. Hęc meditans ex ani-
mo contriſtare, & teipſum coram Deo humiliare, orans deſiderio ardentiffimo
vt vitia tua in te corrigat, & ſua innocentiffimę vitę exemplar lucidiſſimum
imitari te faciat Ieſus Chriſtus Dominus & Saluator noſter.

*Enchiridion iſtud quam ſit neceſſarium nouo
Chriſti tyroni.*

CAPVT LXVIII.

Hæc ſunt quę in Chriſti militia nouo videbantur rudimenta tradenda ty-
roni, quę tametſi nonnullis fortaffe vilia videbuntur, adeo tamen ſeorsim
hęc, veterem hominem exuere cupienti, eſſe neceſſaria, vt ne vnum vi-
cium quidem abſque ijs expugnari poſſit. Habet certę ars quouis vel mechani-
ca, ſibi congrua quibus vtitur instrumenta, & in varia horum ſuppelleſtili ple-
rumque ſit vt ea, quibus aſperrima quęque aut craſſa ſecanda elimandave ſunt,
præ cęteris apprimè ſint neceſſaria; propterea quod niſi illa primū in manu ſuę
fuerint artificis, nihil interim perfecti, nihil abſoluti, nihil denique operis gra-
phice exarati producere poteſt. Hoc modo ſpiritu vitere incipientibus atq; pug-
nare contra vitia diſcentibus, rudimēta hęc noſtra quęcumq; videantur magis pu-
to fore neceſſaria. Et hæc beneuole ſint dicta lectori. Cęterum ſaſtidiōſis, ſuper-
bia tumidis, atque (vt verbo vtar Paulino) animalibus ſpiritus Dei non habentibus,
quid mirum ſi hæc illis non placeant? Quid enim hiſce hominibus præter
ea quę amant, placet? Porro quid ament, aut quis cordis eorum ſit theſaurus ip-
ſorum, & colloquia & vita clamant. Atque ideo huiuſmodi, qui quę ſpiritus ſunt
ſpernunt, ſapiunt vero quę ſunt carnis, corrupti eos eſſe iudicij maximè perſpi-
cium eſt; quod nullius quoque magis quam Apoſtoli teſtimonio liquet, qui pru-
dentiam carnis, non ignorantiam, non errorem, ſed mortem appellat. Quapro-
pterea cum iudicio careant ij, vt pote Dei ſapientiam putantes eſſe ſtulticiam, legant ta-
men vel inuiti oportet de ſe ſcriptum: Perdam ſapientiam ſapientium, & pru-
dentiam prudentium reprobabo. De ijs vero qui ſpiritu opera carnis mortifi-
cant, quosq; ſtultos mūdus iudicat: Quę ſtulta ſunt mundi elegit Deus, vt confun-
dat ſa-

1. Cor. 2.
Iud. 1.

Rom. 8.

1. Cor. 1.

Rom. 8.